

Konsek

TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Rapportering på gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Selbu kommune

Innholdsfortegnelse

Mobbing i grunnskolen.....	3
Eiendomsforvaltning.....	5
Oppfølging av tjenester innen psykisk helse og rus.....	7
Innherred Renovasjon IKS (selskapskontroll).....	10

Mobbing i grunnskolen

Rapport avlagt: Mai 2016

Problemstilling: Arbeides det aktivt og systematisk for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i grunnskolene i Selbu kommune?

Rapportens konklusjon

Revisor konkluderte med at skolene i hovedsak arbeider aktivt og systematisk for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing. Det ble imidlertid påpekt svakheter i skolenes arbeid. Dette gjaldt i hovedsak etablering og oppgaver knyttet til skolemiljøutvalg. For at utvalget skal fylle sin rolle som pådriver for et godt skolemiljø, må de involveres i oppgaver som oppleves nyttige. Skolene syntes også å ha utfordringer knyttet til å avdekke mobbing i skolen. Det er dokumentert at langt flere elever oppgir å være mobbet sammenlignet med de enkeltvedtak som er fattet i mobbesaker.

Revisors anbefalinger:

- Sørge for at ordningen med skolemiljøutvalg fungerer i tråd med intensjonen bak loven
- Sørge for at ansatte har oppdatert og tilstrekkelig kunnskap om hvordan mobbing kan avdekkes

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 14.06.2016, sak 15/16:

Kontrollutvalget tar rapporten til etterretning og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport *Mobbing i grunnskolen* til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisors anbefalinger og bruke rapporten som et innspill i det videre arbeid mot mobbing i grunnskolen.
3. Kommunestyret ber om at rådmannen innen utgangen av 2016 gir en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan rapporten er fulgt opp og brukt.

Kommunestyrets vedtak 27.06.2016, sak 69/2016:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport *Mobbing i grunnskolen* til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisors anbefalinger og bruke rapporten som et innspill i det videre arbeid mot mobbing i grunnskolen.
3. Kommunestyret ber om at rådmannen innen utgangen av 2016 gir en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan rapporten er fulgt opp og brukt.
4. Kommunestyret er bekymret over at det er langt flere elever som oppgir å være mobbet enn hva omfanget av enkeltvedtak tilsier. Forvaltningsrevisjonsrapporten viser at de fleste mobbesaker meldes av foreldre og at enkeltvedtak skal fattes hvis

mobbing avdekkes som følge av henstilling fra elev eller foreldre. Kommunestyret ber rådmannen innen 1.mai 2017 gi kontrollutvalget en skriftlig redegjørelse om hvordan dette er fulgt opp.

Administrativ oppfølging

Når det gjelder oppfølging og bruk av rapporten informerer rådmannen om at hovedinnholdet i rapporten er gjennomgått med personale på skolene og at skolemiljøutvalg er på plass på alle enheter. Videre gjengis punktvis en rekke konkrete tiltak som er satt i verk, eller forsterket, etter at revisjonsrapporten forelå.

Rådmannen peker i sin tilbakemelding på flere mulige årsaker til at det har vært sprik mellom antall enkeltvedtak og antall elever som oppgir å ha blitt mobbet. Han opplyser blant annet at det i mange tilfeller er satt i gang tiltak tidlig, uten at enkeltvedtak er fattet. Rådmannen opplyser at det nå er mer fokus på å fatte enkeltvedtak i flere saker. Det foreligger imidlertid forslag til regelendring slik at kravet om enkeltvedtak fjernes. Rådmannen presiserer at dokumentasjon blir viktig selv om krav til vedtak formelt fjernes.

Kontrollutvalget tok rådmannens tilbakemelding til orientering og la fram saken for kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret er tilfreds med rådmannens oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport om mobbing i grunnskolen i Selbu og oppfølging av vedtak i kommunestyresak 69/16.

Eiendomsforvaltning

Rapport avlagt: Februar 2017

Problemstilling: Har Selbu kommune etablert hensiktsmessige system og rutiner for å ivareta en god og langsiktig forvaltning av kommunale bygg og eiendom?

- Beskrivelse og vurdering av hvordan Selbu kommune har organisert eiendomsforvaltningen, herunder rolle- og ansvarsfordeling
- I hvilken grad kommunen sikrer verdibevarende vedlikehold av de kommunale byggene
- Om kommunen har et hensiktsmessig avvikssystem mht tilstand av kommunale bygninger

Rapportens konklusjon:

Selbu kommune har ikke et tilfredsstillende system for å gi god oversikt over eiendomsforvaltningen. Kommunen mangler en helhetlig gjennomgang og vurdering av den tekniske tilstand til byggene. Budsjettbevilgningene strekker ikke til for å holde tilfredsstillende vedlike eiendomsmassen kommunen eier og driver sin virksomhet fra.

Revisors anbefalinger:

Selbu kommune bør vurdere å innføre et system som kan sikre

- En samlet, dokumentert oversikt over tilstand og vedlikeholdsbehov ved kommunens bygningsmasse
- Mulighet til å tenke langsiktig i planleggingen av vedlikeholdet, og se kommunens bygg under ett
- Mer systematisk og etterprøvbare rapportering på tilstand og vedlikeholdsbehov fra vaktmestere og brukerne av byggene
- En mindre personavhengig og sårbar oppfølging av byggene

Politisk behandling:

Kontrollutvalgets vedtak 25.04.2017, sak 07/17:

Kontrollutvalget tar rapporten til etterretning og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport Eiendomsforvaltning til etterretning.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene å bruke rapporten som et innspill i det videre arbeid med eiendomsforvaltningen.
3. Kommunestyret ber om at rådmannen innen utgangen av 2017 gir en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan rapporten, herunder anbefalingene, er fulgt opp.

Kommunestyrets vedtak 26.06.2017, sak 43/17:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.

Administrativ oppfølging *(revisors anbefalinger i kursiv)*

Selbu kommune bør vurdere å innføre et system som kan sikre en samlet, dokumentert oversikt over tilstand og vedlikeholdsbehov ved kommunens bygningsmasse

Kommunen har et system som kan benyttes til dette (IK-Bygg). Dette brukes ikke i større grad pga tidsbruk til å legge inn tilstand sammenlignet med hva man heller kan få utført. Avdelingsmøter og samarbeid mellom kommunens vaktmestere har redusert behovet for å bruke et slikt program.

Mulighet til å tenke langsiktig i planlegging av vedlikehold, og se kommunens bygg under ett
Vedlikeholdsplanen – behov som ikke blir utført det ene året overføres til neste års plan. Rådmannen erkjenner at en mer systematisk gjennomgang av hvert bygg kunne avdekket behov for vedlikehold på et tidligere tidspunkt. Det er startet på en revidering av input som er lagt inn i vedlikeholdsdelen av IK-Bygg – arbeidet har ikke vært prioritert i 2017.

Mer systematisk og etterprøvbare rapportering på tilstand og vedlikeholdsbehov fra vaktmestere og brukere av bygg

Kommunen har et system som kunne håndtert dette, men tidsbruken anses ikke som hensiktsmessig ift gevinsten

En mindre personavhengig og sårbar oppfølging av byggene

Rådmannen svarer at organiseringen per i dag er hensiktsmessig og en styrke ift verdibevaring og vedlikehold nettopp pga personavhengigheten. Alle vaktmestere er relativt godt kjent med hvert bygg og systemer og programmer er stort sett like på alle kommunale bygninger.

Kommunestyrevedtak PS 73/18, 05.11.18: Kommunestyret anser saken om oppfølging etter forvaltningsrevisjon *Eiendomsforvaltning i Selbu kommune* for avsluttet. Kommunestyret forutsetter at en prioriteringslinje over vedlikeholdsbehov ved kommunens bygningsmasse, samt en oversikt over hvilken bygningsmasse det kan være aktuelt å selge, blir årlig forelagt formannskap og hovedutvalg samfunnsutvikling

Oppfølging av tjenester innen psykisk helse og rus

Rapport avlagt: Mars 2018

Problemstilling: Får personer som oppholder seg i kommunen nødvendig bistand innenfor psykisk helse, herunder rusomsorg?

Har kommunen styring over det daglige tjenestetilbudet til brukere innen rus- og psykiatritjenesten?

Rapportens konklusjon

Personer som oppholder seg i kommunen mottar i hovedsak nødvendig bistand innenfor psykisk helse og rusomsorg. Satsingen fra opptrappingsplanen innen psykisk helse og rus er ivarettatt av kommunen. Det ytes tjenester til rus og psykiatri i samsvar med gitte føringer, men det er utfordringer ved lavterskeltilbudet til brukerne. Kommunen har noen mangler knyttet til å informere godt nok om tilbudet som gis fra rus- og psykiatritjenester, samt systematisere brukererfaringer til styring av tjenesten.

Revisor konkluderer med at kommunen i hovedsak har styring over at det daglige tjenestetilbudet som ytes til brukere for rus- og psykiatritjenester. Det savnes en oppdatering av rus- og psykiatriplan for å gi oppdaterte målsettinger og tiltak for styring av tjenestene. Det er behov for å tilrettelegge bedre for bruk av kommunens kvalitetssystem til helhetlig styring av virksomheten.

Anbefalinger

- Informere godt nok om tilbudet som gis fra Rus- og Psykiatritjenester, samt systematisere brukererfaringer til styring av tjenesten
- Vurdere dagtilbudet/lavterskeltilbudet til den enkelte bruker
- Oppdatere rus- og psykiatriplan, for å gi oppdaterte målsettinger og tiltak for styring av tjenestene
- Tilrettelegge bedre for bruk av kommunens kvalitetssystem til helhetlig styring av virksomheten.

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 20.03.2018, sak 09/18:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon om oppfølging av tjenester innen psykisk helse, herunder rusomsorg, til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten:
 - a. Informere godt nok om tilbudet som gis fra Rus- og Psykiatritjenester, samt systematisere brukererfaringer til styring av tjenesten
 - b. Vurdere dagtilbudet/lavterskeltilbudet til den enkelte bruker
 - c. Oppdatere rus- og psykiatriplan, for å gi oppdaterte målsettinger og tiltak for styring av tjenestene
 - d. Tilrettelegge bedre for bruk av kommunens kvalitetssystem til helhetlig styring av virksomheten
3. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding på hvordan

anbefalingene er fulgt opp innen 31.12.2018.

Kommunestyrets vedtak 16.04.2018, sak 29/2018:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.

Administrativ oppfølging

I etterkant av rapporten har det vært jobbet både med synlighet opp mot ungdomsskole- og videregående skole, oppdatering av nettside, samt utvikling av informasjonsmateriell. Det har også vært planlagt å gå ut i Selbyggen og Nea Radio for å informere om tjenesten, men dette har foreløpig blitt satt litt på vent. Dette på grunn av behov for noen avklaringer rundt tjenesten, samt samkjøring med andre informasjonsprosesser (Tjenestebeskrivelser) internt i sektor HS.

I arbeidet med rapporten ble det høsten 2017 gjennomført en spørreundersøkelse blant brukerne innen psykisk helse og rus. Selv om svarprosenten var relativt lav, så var dette et viktig skritt for å prøve å systematisere brukererfaringer i en kommune der det ikke er noen aktive brukerorganisasjoner innenfor rus og psykisk helse. Høsten 2018 ble det gjennomført brukerundersøkelser på flere av områdene innenfor sektor HS, og da ble det også drøftet om dette også burde gjennomføres innen psykisk helse og rus. Det ble da vurdert at det ville bli for kort tid mellom brukerundersøkelsene, og at man i stedet kjører en brukerundersøkelse i 2019. Det vil da bli brukt en brukerundersøkelse knyttet til Bedre kommune, noe som også vil gjøre det mulig å sammenligne resultatene med andre kommuner.

Tjenesten er selv svært tydelig på at de ønsker fokus på meningsfull aktivitet, og at de også ønsker et godt tilrettelagt dagtilbud. Utfordringene er knyttet til mengden brukere, hvilke aktiviteter (fritid og arbeid) det er mulig å få til i Selbu, samt tilgjengelige lokaler. De to første punktene er tett knyttet til kommunens størrelse, og det er liten tvil om at større kommuner har bedre forutsetninger for å sette sammen grupper og legge til rette for aktiviteter enn det mindre kommuner har mulighet til. Det kreves derfor godt samarbeid og kreative løsninger for å få dette til, og vi opplever at tjenesten prøver å få til gode løsninger innenfor de rammene vi har i Selbu. Det samarbeides godt med det lokale NAV-kontoret, og man har i tillegg hatt fokus på trening og et samarbeid med det lokale treningssenteret. Når det gjelder egnede lokaler til mer gruppebaserte- og aktivitetsrettede tiltak så jobbes det med dette. Dette må også sees i sammenheng med de prosessene som foregår i forhold til ombygging av det «gamle» sykehjemmet.

Mangelfullt planverk ble påpekt i rapporten, og dette oppleves også som en utfordring for tjenesten. Det vil ikke bli laget en oppdatert rus- og psykiatriplan, men denne vil bli integrert i ny helse- og omsorgsplan. Denne skal etter planen ferdigstilles i løpet av 1. halvår 2019. Det jobbes også med ny felles Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Selbu og Tydal. Hovedansvaret for denne ligger på folkehelsekoordinator og SLT-koordinator, og det er ikke avklart når denne skal være ferdigstilt.

Styring av tjenesten var også et tema i rapporten, og det ble blant annet pekt på daværende organisering, samt mangel på fagleder i tjenesten. Da rapporten ble skrevet var psykisk helse og rus en del av Selbu legekantor. Dette er i ettertid vurdert som en lite hensiktsmessig

organisering, og fra 01.01.19 er Rus- og psykisk helsetjeneste opprettet som en egen selvstendig tjeneste innenfor ansvarsområde Helse, aktivitet og service (HAS). De ulike tjenestene innenfor HAS har normalt fagleder eller koordinator knyttet til tjenestene, men inntil videre er dette ikke vurdert som aktuelt for det nye tjenesteområdet Rus- og psykisk helsetjeneste. I samråd med sektorsjef vil i stedet Tjenesteleder HAS ivareta både det personalmessige og det faglige ansvaret innenfor tjenesten. Denne styringsmodellen vil selvsagt bli løpende evaluert.

Rapporten påpekte to områder som handler om kvalitetssystem. Det ene var knyttet til prosedyrer og mangelfull kobling til kvalitetssystemet. Administrasjonen ønsker å jobbe kontinuerlig med prosedyrer, og dette vil også være i fokus i tjenesten fremover. Men en direkte kobling mellom prosedyrer og selve kvalitetssystemet er det p.t. vanskelig å få til. Det andre området var selve kvalitetssystemet, og bruken av dette. Det er få meldte avvik knyttet til tjenesten, og det foreligger ingen mistanke om underrapportering. Ledelsen er imidlertid tydelige på avvikssystemet kan brukes mer aktivt for å øke kvaliteten på tjenestene. Men videre fremsnakking av eksisterende kvalitets-/avvikssystem er vanskelig når dette skal avvikles, og det p.t. er uklart hva dette skal erstattes med.

I møte 05.02.2019, sak 02/19, tok kontrollutvalget rådmannens oppfølging til orientering. Utvalget anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.

Innherred Renovasjon IKS (selskapskontroll)

Rapport avlagt: Oktober 2018

Problemstilling:

Eierskapskontroll: Utøver Selbu kommune sitt eierskap i IR i tråd med kommunestyrets vedtak og normer for god eierstyring?

Renovasjonsgebyr:

Er praksis for beregning av renovasjonsgebyret i IR i tråd med selvkostprinsippet?

Er det fattet vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune i IR?

Hytterrenovasjon: Hvilket handlingsrom har kommunene når det gjelder å gi dispensasjon fra kravet om hytterrenovasjon?

Rapportens konklusjon:

Eierskapskontroll: Revisor konkluderer med at Selbu kommune bør forbedre eierstyringen gjennom å:

1. Forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
2. Vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
3. Etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet

Renovasjonsgebyr:

1. Når IR har valgt å ha ulike selvkostområder bør disse rapporteres fullt ut som selvkostområder. Det betyr at grunnlaget for gebyrene på de ulike områdene bør synliggjøres, samt at etterkalkylen må settes opp for de ulike selvkostområdene.
2. Det bør orienteres om prinsippene for kostnadsfordeling. Selskapet må sikre at alle kommuner får tilsendt etterkalkylene slik at disse kan legges i note i kommunenes regnskap
3. IR bør informere om hvilke området av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges

Dispensasjon fra hytterrenovasjon: Revisor anbefaler at selskapet utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr. Dette vil gjøre det enklere å vurdere om søknaden skal behandles av selskapet eller av den enkelte kommune.

Revisors anbefalinger:

Kommunen bør forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen

Kommunen bør vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring

Kommunen bør ha rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet

- påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.

IR bør rapportere ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres

Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen

IR bør informere om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges

IR bør utarbeide separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr

Politisk behandling

Kontrollutvalgets vedtak 05.02.2019, sak 03/19:

Kontrollutvalget legger rapport fra selskapskontroll av Innherred Renovasjon IKS fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret slutter seg til revisors anbefalinger og:

a. Ber rådmannen om å

- forbedre og jevnlig rullere eierskapsmeldingen
- vurdere behovet for mer opplæring i eierstyring
- etablere rutiner som sikrer at politisk nivå blir regelmessig orientert om aktuelle saker i selskapet
- påse at etterkalkylen legges ved som note i kommunens årsregnskap.

b. Ber eierrepresentanten om å bidra til at

- Innherred Renovasjon rapporterer ensartet og med likt detaljnivå på de ulike selvkostområdene og at grunnlaget for gebyrene på de ulike selvkostområdene synliggjøres
- Innherred Renovasjon utarbeider og oversender en etterkalkyle for de ulike selvkostområdene hvor selskapet også orienterer om prinsippene for kostnadsfordeling til kommunen
- Innherred Renovasjon informerer om hvilke områder av veilederen for beregning av kommunale avfallsgebyr som ikke følges
- Innherred Renovasjon utarbeider separate søknadsskjema for henholdsvis fritak og reduksjon av gebyr.

2. Kommunestyret ber rådmannen gi kontrollutvalget tilbakemelding om oppfølgingen av vedtakets punkt 1 innen utgangen av 2020.

3. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om oppfølgingen av punkt 2 ved neste rullering av eierskapsmeldingen.

Kommunestyrets vedtak 25.02.2019, sak 03/2019:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt.